

Naloge iz makroekonomije

Teorija rasti

- 1. Neproduktivno trošenje države v Solow-Swanovem modelu.** Predstavljaljaj si malce bolj realistične predpostavke modela, ki vsebuje davke in potrošnjo države. Predpostavljaj, da je agregatni dohodek obdavčen z davčno stopnjo τ , kar pripelje do tega, da se razpoložljivi dohodek zmanjša in je enak $YD_t = (1 - \tau)Y_t$. Država svoje tekoče izdatke financira s tekočimi dohodki. Prebivalstvo ne raste, prav tako ne raste tehnologija. Določi stopnjo rasti kapitala in outputa ter ustaljeno stanje obeh spremenljivk.
- 2. Produktivno trošenje države.** Predpostavimo razširjen Solow-Swan model z davki in potrošnjo države. Predpostavljaj, da je agregatni dohodek obdavčen z davčno stopnjo τ , kar pripelje do tega, da se razpoložljivi dohodek zmanjša in je enak $YD_t = (1 - \tau)Y_t$. Država svoje tekoče izdatke financira s tekočimi dohodki. Velja torej:

$$T_t = G_t.$$

Produksijska funkcija, ki v tem primeru vključuje tudi državne izdatke je:

$$Y_t = K_t^\alpha G_t^\beta,$$

kjer je $\alpha > 0, \beta > 0$. Določi stopnjo rasti kapitala in outputa ter ustaljeno stanje obeh spremenljivk.

- 3. AK model rasti.** Predpostavimo, da je prebivalstvo v gospodarstvu konstantno in enako $L = 1$. Vsi prebivalci delajo. Tehnologija, A_t , je konstantna in se ne spreminja v času, $A_t = A$. Gospodarstvo je zaprto, država pa ima uravnotežen proračun. Dinamiko kapitala v gospodarstvu opisuje naslednja diferencialna enačba:

$$\dot{K}(t) = I(t) - \delta K(t),$$

kjer je $\dot{K}$ odvod kapitala po času, $I(t)$ so investicije in δ je stopnja amortizacije. Predpostavljamo, da gospodinjstva privarčujejo fiksen delež s agregatnega dohodka; gospodarstvo je zaprto. Produksijska funkcija je $Q(t) = AK(t)$.

- Izpelji enačbo, ki opisuje dinamiko kapitala na enoto dela (K/L)!
- Kakšna je dolgoročna rast kapitala na enoto dela?
- V čem se AK produksijska funkcija razlikuje od Cobb-Douglasove produksijske funkcije? Kako bi lahko utemeljili AK produksijsko funkcijo?
- Če bi veljal AK model in homogenost tehnologije med državami, ali bi pričakovali veljavnost katere od oblik konvergence?

4. **Model gospodarske rasti (Jones in Manuelli, 1990).** Predpostavimo, da je število prebivalcev, N_t , enako številu delavcev, L_t , in da je rast prebivalstva konstantna in enaka n . Tehnologija, A_t , je konstantna in se ne spreminja v času, $A_t = A$. Gospodinjstva ne optimizirajo potrošnje v času, ampak varčujejo konstantni del proizvodnje (dohodka), s . Agregatni kapital se povečuje v skladu s standardno akumulacijsko enačbo, $K_{t+1} = K_t(1 - \delta) + I_t$. Producerska funkcija za pretvarjanje kapitala in dela v output je: $Q_t = AK_t^\alpha L_t^{1-\alpha} + AK_t$.

- (a) Zapiši (nelinearno diferenčno) enačbo, ki opisuje dinamiko agregatnega kapitala, če predpostavljamo zaprto gospodarstvo brez države.
- (b) Preoblikuj diferenčno enačbo tako, da bo spremenljivka, ki nas bo zanimala rast kapitala na delo. Ali to gospodarstvo konvergira? Analiziraj obstoj ustaljenega stanja v odvisnosti od vrednosti parametrov? Kakšna je dolgoročna rast?
- (c) Ali lahko z odprtjem gospodarstva vplivamo na hitrost konvergence?